

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI 48-AS FÜGGETLENSÉGI KOSSUTH-PÁRT POLITIKAI LAPJA
A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TARSASÁG” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE

Megjelen hetenkint kétszer: szombaton és vasárnap
ELŐFIZETÉSI ÁRA: egy év 10 K, félév 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre huzs évre 12 K. Községek, községi előjárók, papok és gazdasági egyesületi tagok egész évre 8 K. 1 K. községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Egy példány ára 10 fillér. Helyközi telefon 15. sz.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
B E T E G H P Á L
LAPTULAJDONOS.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előzetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szög minden szó 6 fillér, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. Nyílt-térre a K. D. (ak. előre fizetendő). — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kiírung 10.489. szám.

A magyar gazdaközönséghez.

Írta **Gróf Károlyi Mihály**, Omge elnöke.

Az országgyűlés bejelezte működését. Minden irányzat képviselőinek kötelessége most a maguk elveit és követeléseit nyilvánosság elé hozni, s azért nekünk agráriusoknak is meg kell ragadni az alkalmat programunk megismertetésére.

A modern Magyarország kiépítése előtt állunk, amely feladat munkálásában hazánk is a nyugati államok példájára a politikai fősúlyt közgazdasági érdekek fejlesztésére kell fektetni. Ezen politikának fejlesztése és helyes irányba terelése elsősorban a mi feladatunk, a kik reprezentálói vagyunk a legfontosabb gazdasági tényezőnek, a mezőgazdaságnak.

Ma már pusztán hangzatos jelszavakkal irányítani és vezetni nem lehet, mert a mai felfogású ember gyakorlati tartalmat is kíván és követel, mely őt a létért való küzdelemben eredményekhez segíti.

Ennek a követelménynek óhajtottunk eleget tenni, midőn többen, kik az agrárintézmények és a gazdasági tevékenység élén állunk, összejöttünk és az agrárprogramot kidolgoztuk.

Ebben a programban voltaképpen nem akarunk új eszméket a nagy közönség figyelmébe ajánlani, hanem inkább csak azokat az irányelveket foglaljuk össze, lehetőleg rövid pontozatokban, a melyek a gazdasági közvéleményben évek során át kialakultak.

Irányelvek ezek s nem konkrét javaslatok és bár az összes agrárkövetelmények nincsenek is bennük, mégis igyekeztünk a legfontosabbakat és a legsürgősebbeket felvenni.

Programunk összeállításánál különösen figyelemmel voltunk arra, — s azt hiszem ezt el is értük — hogy ne érhesen bennünket az egyoldalúság vádjá, hanem bár programunk speciális érdekeink felkarolását tűzte ki célul, ez oly módon történjék, hogy a többi gazdasági tényező érdekeivel az összhangot megtarthassuk.

A közreadott program alapján külön pártot szervezni nem akarunk, törekvésünk az, hogy azt pártkülömbőség nélkül támogathassa mindenki, a ki megvan győződve arról, hogy a mezőgazdasági érdekeknek, mint az ország legfontosabb gazdasági tényezőjének ápolása és

előrevitele hazafias kötelesség. Célunk az, hogy egyrészt a választóknak, másrészt a jelölteknek olyan programot nyújtunk, melyet a törvényhozásban igyekezni is fognak megvalósítani.

Egy független és erős Magyarországot csak úgy lehet megalkotni, ha a jólétet fokozzuk.

Először a meglévő alapok megerősítéséről és fejlesztéséről kell gondoskodni, mielőtt még alig létező új gazdasági ágak felé fordítanánk figyelmünket és erőnket.

Azért hangsúlyozzuk programunkban különösen az olyan iparágaknak a fejlesztését, melyek nyereségükkel feldolgozására vannak hivatva.

Helyes birtokpolitikával, a hitelügyek rendezésével, a mezőgazdasági termények értékesítésének szervezésével, a földre nehezedő súlyos adósságoknak konvertálásával lehet és kell országunkat nemzetgazdaságilag megerősíteni. Ausztria, noha sokkal inkább ipari állam, mint mi vagyunk, ezeket a kérdéseket mégsem hanyagolja el, s azért valóban nem mondható túlzottnak, ha mi hazánk mezőgazdaságát erősítendő, legalább is hasonló mérvű támogatást követelünk.

Hogy azonban célt érhessünk, fejleszteni kell az összetartozandóságot, mely forrása a kicsinyek és gyengék erősségének és hatalmának. Ez nagy és nehéz feladat. Nehéz különösen, mert a mezőgazdasággal foglalkozók természetesen sokkal nehezebben tudják azt a kapcsolatot megtalálni és fenntartani, mely a városokban együttlakó iparral foglalkozó osztályoknál természetesen sokkal könnyebb.

De hogy ez nem lehetetlen, annak fényes bizonyítékát nyújtja Németország, a hol az összetartozandósági érzetet éppen a mezőgazdasággal foglalkozóknál oly mérvre sikerült emelni, mely valóban bámulatba ejti az egész művelt világot.

Az összetartozandósági érzéshez azonban, ha azt akarjuk, hogy az erős legyen, nem elég csak a szellemi kapocs, de szükséges, hogy az összetartozandóságot közvetlen és lehetőleg anyagi előnyökkel is felruházzuk.

Ezért kell a szövetkezeti eszmét lehetőleg terjeszteni, mely klasszikus párosulásba hozza az erkölcsi és anyagi erőket, fejleszt az altruizmust, az önkormányzati képességet és az üzleti érzék elsajátítására vezet, melynek hiánya ma is egyik lény-

ges oka annak, hogy a gazdák nem boldogul.

Az a mozgalom, melynek mi hazánkban hívei, munkásai és vezetői vagyunk: *a gazdálkodó rétegek érdekeinek felkarolása és előrevitele*, Európa haladó államainak politikai irányzatában mindinkább érvényesül.

Haladás ez, mely kigyógyítja Európát a nemzeti egyoldalú politika által ütött sebekből s ez uton elősegíti a nemzetek gazdasági és politikai ujjaszületését, helyes irányt ad fejlődésüknek, mivel a jogosult egyéni önzést a haladás általános rugóává teszi s közös célok érdekében bizonyos egyéni alárendeltségre, a szociális ellenérteket kívánatos enyhítésére és kiegyenlítésére vezet.

A mi agrárpolitikánk célja az, hogy minél több ember, minél boldogabban élhessen a magyar földön. Ez a program szabadelvű, mert a milliók gazdasági felszabadítására, önállóságára törekszik; hazafias és nemzeti, mert a magyar föld szeretetére vezet.

Főlemelt fővel jelenhetünk meg tehát programunkkal az ország előtt.

A magyar gazdaközönségnek nemcsak joga, de kötelessége is, hogy olyan képviselőket küldjön a parlamentbe, kik a közreadott programot elfogadják, az abban foglalt törekvésért, megvalósítását pártpolitikai szempontokon felülálló, hazafias kötelességnek vallják.

Ennek a jognak és kötelességnek gyakorlására tisztelt gazdasági társaimat abban a reményben hívom fel, hogy tömeges csatlakozásukkal törekvéseinknek súlyt adnak, azokat diadalra vezetik.

A hontalan szellem.

Úgy látszik, hogy mégis csak van valamelyes valószínűség a buddhizmus tanításában, akik hisznek a lélek vándorlásban.

Mert tekintsünk csak körül egy pillanatra: Most a 20-ik század küszöbén is sok olyan ember él még közöttünk, akiben határozottan valamelyik régebbi ősenek a lelke, valamely régebbi kornak a szelleme lakik.

Ezek közül való kétségtelenül gróf Tisza István is, aki például a napokban „a nemzet egy hator fellobbanásának” nevezte az egész dicső Rákóczi korszakot...

Mindenesetre mélyen elszomorító és mélyen megdöbbentő jelenség, hogy egy ilyen elveket valló politikus elsőrangú szerepet játszhasson a magyar nemzet sorsának intézésében:

hanem ezért mégsem kell kétségbe esnünk.

Hiszen jól tudjuk, hogy valóban volt már egy olyan szegényteljes korszak, amikor nemcsak egyetlen ember állította ezt: hanem az egész magyar országgyűlés, mely sötét elvakultságában még attól sem riadt vissza, hogy Rákóczit, a magyar nemzet legnagyobb szabadsághősét, hazaárulónak nyilvánítsa, fej és jószágvesztésre ítélje.

Szerencsére azonban a korszakok folyton váltakoznak és az egyes nemzedékek nem élnek örökké.

A Rákóczit árulónak nyilvánított nemzedéket is nemsokára egy másik nemzedék váltotta fel, mely szegénykezéssel és mély megvetéssel gondolt a szolgálékü elődökre.

Igy fog ez történni most is. Talán a fiainkból álló új nemzedék már szintén szegénykezéssel és mélységes megvetéssel fog gondolni a mostani, Tiszát és Khuent dicsőítő nemzedékre is.

A sors sujtó keze mindenenket elér. — Talán még Tisza István is megérheti, hogy a saját fiai vagy unokái fogják megtagadni őt és emlékét...

Válasszunk.

Írta: **Pünkösty Geiza**.

A bécsi kamarilla a magyar közélet mezéjén ismét kísérletez. Magyarországi kreaturája: gróf Khuen darabont prince által „ex-lexben”, tehát törvénytelenül feloszlatta az országgyűlést, a mit a nemzet ereje és igazsága tudatában, kellő nyugalommal és egész higgadtan fogadott.

Megszokta már a magyar nemzet a mostani bitang kormánytól, hogy törvényt törvényteleniséggel sért, erőszakot erőszakra halmoz, s egy vagy két törvénytöréssel és erőszakkal több vagy kevesebb, nem sokat nyom a latba!

Nem gondolja meg az az 5 szál gyászmagyar, hogy az erőszak erőszakot szül és egy szabadságot szerető és féltő nemzet mégis csak bir akkora hatalommal, hogy őket — szükség esetén — kutyakorbácsal is kikérgetheti az országból. Mert nem a nemzet hagyta el a törvényes alapot, nem a nemzet lépett az erőszak lejtőjére, hanem azok, kik a nemzet képviselőtestületét tétlenségre kárhoztatták akkor, midőn a haza ezer és ezer sebtől vérzik s ennek enyhületét teljes meggyógyítását egyedül az országgyűléstől várta.

Hát nem gondolják meg, hogy az erőszak egy olyan lejtő, melyen könnyen pokolba gurulhatnak az erőszakoskodók?

Egy év ezredes történelmi multon felépült alkotmányt nem lehet bü-

telenül megsérteni. A nemzet ké-
szen várja a választást, hogy meg-
büntesse a gazokat, kik a nemzetet
védő bástyákon oly rési akartak
ütni, amelyen át feltartóztatlanul be-
vonulhatott volna a legdurvább ön-
kényuralom.

Manapság a nemzet nem félhet a
választásoktól! Jöjjenek bár a meg-
vesztegetés, megfélemlítés, korrupció
és megvesztegetési ígéretek ezer
ördögi eszközeivel, a választásnál
a tiszta, igaz és hazáját szerető vá-
lasztó polgárokat többé elbolondítani,
megvesztegetni és meglévesztetni
nem fogják, ha 10 annyi császári
biztost küldenek is a vármegye
nyakára.

Az igaz hazafiak a 48-as füg-
getlenségi párt táborában maradnak,
s az ügyvezető grancsár-had vergőd-
hetik a puhányokkal, a nemzetiségi
piócákkal és a hazaáruló bitangokkal.

A magyar nemzet nagy tábora
tudni fogja, hogy a választások ve-
zérei anyagi kimerítését is célozzák.
Éppen azért arra kell törekedni,
miként Dr Nagy György székely vá-
lasztó polgártársai is tevék, hogy az
ugynevezett választási költségek a
minimumra redukálódjanak és azon
csekély összeget is maguk a választó-
k összetett filléreiből adják össze.

Hadd lássa meg Bécs, lássa meg
a kamarilla és a bitang grancsár-
banda, hogy a magyar nemzet min-
den szegénysége dacára tud lelke-
sedni Szabadságáért és ezer éves
alkotmányáért, s ha erről van szó:
„rabok legyünk vagy szabadok“,
megveti a Bécsből ide importált
milliókat is, de hazáját el nem árulja
semmiért. — No hát csak válasszunk.

— **Az állami hóhérok**, hir szerint
„kivégzési“ részvényeket akarnak
kibocsátani, melyeket — tekintettel
a nagyszámu magyar kivégzendők
számára — a magyarok kedvezmé-
nyes áron szerezhetnek meg.

Faragó tanfolyam.

Korond, 1910. márc. 26.

A székelyföldi kirendeltség által
Korondon ez évi február 9-től 6
hétre rendezett faragó tanfolyam
e hó 19-én a készített tárgyak kiállítá-
sával ünnepélyesen bezárattott. A
kirendeltség körültekintő gondossá-
gára vall, hogy e tanfolyam által a
népes község lakossága előtt meg-
nyitotta az utat a háziipar oly ágá-
nak ezakszerű alapozására, mely
által saját gazdasági felszerelésének
tárgyait, eszközeit képes legyen nem-
csak használhatóság, hanem csinos-
ság és célszerűség szempontjából is
kellőleg előállítani.

A székelyudvarhelyi kocsigyártó
Kovács Ferenc művezetése mellett
huszan vettek részt a tanfolyamon,
nagyobbrészt fiatal legények, kiknek
egyrésze ezuttal fogott először szer-
számot a kezébe. Azonban a kitartó
munka meghozta az eredményt.
Mintegy 1200 koronára értékelhető
az általuk készített eszközök és tár-
gyak értéke. Munkájuk faanyagát
önmaguk hordották össze, míg az
összes szükséges szerszámokat a
kirendeltség szerezte be. Készítettek
egy drb kerekfejű szerszámot, mely a
gazdakör tulajdona maradt. A készített
tárgyak közt van 5 gyalu-
ad, több szekér, taliga, tengely,

kerék, saroglya, létra, ekerész s ki-
sebb gazdasági szerszámok, melyek
készítőjük tulajdonai lettek. A gazda-
kör pedig a kirendeltségtől még két
gyalupadot kapott.

A tanfolyam által elért eredmény
a várakozásnak teljesen megfelelt,
s valóban az arra tett áldozat bő-
ven hozza meg kamatait a nép fiái-
ban felébresztett s kifejtett tudásban,
mely őket képessé teszi a szükséges
felszerelések elkészítésére. Hálával
kell adózni úgy a résztvevők, mint
az egész község nevében a székely-
ség ügyeinak hü gondozói iránt,
kiknek élén elsősorban Dr Sebessy
János alispán áll, ki a tanfolyam
bezárásán személyesen vett részt;
továbbá Székelyhidy Viktor kiren-
deltségi vezető, Dr Demeter Lőrinc
főszolgabíró és Szobotka Rezső fő-
mérnök iránt, kik szintén részt ve-
tek az ünnepélyen. Az összegyűlték
előtt Székelyhidy Viktor szólott elő-
ször, munkásságra és a szerzett
ügyesség tovább fejlesztésére buz-
dítván, majd Biró Domokos gazda-
köri elnök mondott meleg szavak-
ban mindnyájunk nevében hálás kö-
szönetet azon áldozatkészségért, mel-
lyet a gazdakör keretében a község-
nek kinyernie szerencséje volt s
végezetül Dr Sebessy János alispán
megelégedéssel tekintve vissza a
hat hét alatt elért szép sikerre, azon
biztató ígéretet tette, hogy a jövő
évben egy újabb tanfolyammal még
többet kielégíthetik tudás vágyukat
és fejleszthetik tovább most szerzett
ügyességüket. Adja Isten, hogy szé-
kely népünk fellobbanó jórahajlósága
ezuttal kitartással maradjon meg a
jobbletükért fáradhatatlanul küzdők
támogató karjai között, belátván,
hogy boldogulásukat nélkülök alig
remélik.

Gáll Ambrus.

Egy derék székely iparosról.

Nyomda-gépjavitás Székelyudvarhelyt.

Kalapot emelünk egy derék, iga-
zán képzett és kitünő munkás ipa-
ros előtt. Nem azért emelünk kala-
pot, mert talán valami kitüntetés
érte; mert gazdag vagy a mellén
érdemrend lógna. Nem. Szegény
ember; érdemrendét pedig a saját
becsületességében, szorgalmas, pon-
tos, feltétlenül megbízható munkás-
ságában bírja. Ezért emelünk kala-
pot előtte és ezért fogja őtet várme-
gyénkben s a Székelyföldön min-
denki, aki szakértelméről meggyőző-
dést szerez, tisztelettel említeni.

Fenyéd községben született, tehát
vármegyénkbeli tiszta székely. Szé-
kelyudvarhelyt, a vasuti állomással
szemben nyíló Bálint-utca 8. sz. alatt
van jól berendezett saját géplakatos
műhelye. Itt tanult városunkban
a Szász Tamás műhelyében. Még a
régebbi erkölcsös, szorgalmas, enge-
delmes, kötelességtudó időben.

Fiatalkori csekély tudásával nem
érte be. Nem hitte felszabadulásakor,
hogy most immár ő nagy tudós. In-
kább azt látta be, hogy tanulnia még
csak ezután kell, ha ember akar
lenni a mesterségben. És itt kezdő-
dött az igazi küzdelem.

Bejutott az aradi Schweitzer-féle
gépgyárba, hol 5 éven át működött.
Majd Amerikában az eredeti Singer
varrógépgyár szorgalmas munkása

volt. Legutóbb pedig Hoffer és
Schranc kispesti gépgyáránál dolgo-
zott. De az ország nagyobb géplaka-
tos műhelyeit sem hagyta figyelem
nélkül.

Ilyen előtanulmányok szerzése után
jött haza és nyitott géplakatos mű-
helyt D á v i d D o m o k o s Szé-
keiyudvarhelyt.

A nyomdagép javítása a legfino-
mabb, legpontosabb munkát köve-
teli. Hajszalra pontos kell legyen,
mert másképp a nyomdagépet hasz-
nálani nem lehet. Dávid Domokos
közlebről nálunk egy amerikai
gyorsaját egészen ujja tett és az
kiváló képességeit kézzel foghatólag
bizonyítja.

Mind a mellett, hogy ilyen kiváló
mesterember, nem kényeskedik tudá-
sával. Mindenféle gépet javít és
bármely lakatos munkát, épületva-
salást, rácszatot stb. kiváló esinnal
elkészít. Dávid Domokos munkáját
a gyári készítményektől megkülön-
bözöztetni, szépség, csinoság tekin-
tetében nem lehet. Szilárd és tartós
minősége azonban jóval felülmúlja
a gyárit.

Az ilyen mesterember valóban
becsületére válik önmagának és
ipari szakmájának.

Ezeket elmondani, a közönséget
tájékoztalni, közérdekből szükséges-
nek láttuk.

IRODALOM.

— **Turáni dalok.** Mondai és törté-
nelmi hős énekek. Zempléni
Árpád új verses kötetében valóban
új világot nyújt az olvasónak: az
ősi szittyai mítoszok világát. Az urál-
altaji népek népköltési hagyományai-
ból merítette a szerző e világtörté-
nelmi körképeinek néhány jellemző da-
rabját. Régi pogány mondák isten-
alakjai kezdik a sort: Numi Tárom,
égisten, a mongol népek Zeüsze,
Jelemi, a világteremtő turáni Pro-
metheusz, Kant Torem hadisten,
Völund napisten, a germánoknak is
kedvelt és népszerű ősz-kovácsa, Istár
a babiloni szerelem-istennő, minden
Vénusok őse, merülnek föl a hitreges
őskorból. Az ókori történelmi idők-
ből Nabukudrusz-ur és Attila alakja
nyomul legjobban emlékezetünkbe.
Magyar tárgyai közül a pompás hu-
moru Szentgallen kaland ködmenes
huszárai, továbbá a halálsejtelmek-
től gyötört Lavotta és a kufsteini
várfogságát hősiel szenvedő gróf
Teleki Blanka gróf alakja legturá-
niabbak. A kötetet, végtelenül komor
képekkel a Tűzözön című regre zárja
be, mely árjak és sárgák élethalál
küzdelméről énekel, melybe az embe-
riség bele pusztul. Napisten elmene-
kül, a szárazföld pedig visszasülyed
az Oceanba, melyből a világteremtő
Jelemi egykor kiemelte.

Harmadfél száz lapon negyvenöt
kisebb-nagyobb költeményt kapunk
a kötetben azoknak a mongol-féle
népeknek mondáiból és történetéből,
melyekhez a magyar is tartozik.
Gazdag változatosság, jellemző vona-
lak, sötét és vidám színek és az
időbeli és térbeli távolságokat figye-
lembe véve, meglepő összhang vonul
át e nagyszabású világképen. Zempléni
magyar nyelve és verselő mű-
vészete ez új munkájában legjobb
klasszikusainké mellé állítható.

A „Turáni Dalok“ Budapesten, a
Franklin-Társulatnál jelent meg s
minden hazai könyvkereskedésben
kapható. Ára füzve 5 korona, stil-
szerű diszkötésben 8 korona. E be-
cses műnek egyetlen irodalom ked-
velő asztaláról sem volna szabad
hiányoznia. Kaszinók, könyvtárak
meg éppen nem nélkülözhetik.

HIREK.

SÓHAJ.

Oh mennyi gazság, milyen sok cudar-
[ság]

Pompázik s él köztünk büntetlenül —
Mig a mélységből felrontó igazság
Egy-egy győzelmet ül!

Oh mennyi könnynek, vérnek kell
[elhullni,

— Köny és vér szinte tengerré da-
[gad —

Mig a világ a jövődök nagy útján
Egy kis lépést halad!

Endrődi Sándor.

— **Eljegyzés.** Dr Szabó Ignác
helvbeli kir. törvényszéki jegyző el-
jegyezte Zakariás Terézkét Er-
zsebetvároson.

— **Az olvasók bírálata.** Minden
ujszágnak legilletékesebb bírálója: maga
az olvasó közönség, mely önkéntes,
senki által nem kényszeríthető hiva-
megbecsülő vagy lesújtó faktora,
tényezője lehet a maga filléreinek
segítségével föntartott lapnak. A
„Székely-Udvarhely“ másfél évtized
del ezelőtt, Krisztus születésének
emlékünnepére megszületett és meg-
erősödött. Megerősödött, nem a má-
sok jóvoltából, hanem mert erkölcsi
alapja volt, mert a székelység anya-
vármegyéjének szüksége volt és van
a meghátrálást nem ismerő, minde-
nek felett a székely érdekeket szol-
gáló sajtóra. A székely ember gon-
dolkozni szeret minden esemény
felett. És mert gondolkozni szeret:
megbíral mindent és önálló véle-
ményt alkot mindenről. Ha a böl-
csészeknek igazuk van abban, hogy
az önálló gondolkodás biztos előjele
a mivelődés képességnek és a mi-
velődésre való hivatottságnak: akkor
mi jogos büszkeséggel jelenthetjük
ki, hogy a székely ember mivelődés
képessége megállja a vesenyt a vi-
lág legelső nemzeteivel szemben is.
Senki sem állíthatja ezt jogosabban
mint mi, akik hosszú évek sora óta
tanulmányozzuk a székely nép lelki-
világát és érzelmeinek hullámzását.
A napi posta gyakran hozza szer-
kesztőségünkbe az olyan leveleket,
melyek mindenike arról tesz tanu-
ságot, hogy olvasóink nemcsak sze-
retnek, hanem tudnak is gondol-
kozni. Még a legnaivabb tartalmu
levélben is van valami eredetiség;
valami olyan, a mi tanuságot tesz
rőla, hogy a levél írója gondolkodni
szerető ember. A mivelődésre való
hajlamot és képességet, majdnem
minden esetben meg lehet állapítani.
A legtöbb levél elolvasása után,
szeretnénk így szólni: milyen nagy
kár, hogy a levél írója nem része-
sült kellő iskoláztatásban. Az érkező
levelek között van azonban számos
olyan is, a melyik meglepő határo-
zottságról, kiforrott véleményről és
nem közönséges világnézetéről tesz
tanuságot. Mit bizonyít mindez? Azt,
hogy minden székely ember óriási
bünt követ el önmaga és nemzete
ellen: aki csiszolatlan lelki tulajdon-
ságait nem igyekszik szakadatlan
ujszágot olvasással és önképzéssel fé-
nyesíteni, lelkének parlagon heverő
kincseit felszínre hozni!... Hogy a
„Székely-Udvarhely“ nemcsak egye-
nes, szókimondó, megalkuvást nem
ismerő 48-as politikai irányt követ,
hanem értékes közleményei a leg-
szélesebb körökben kedveltek, ennek

legközelebről is fényes igazolását adja Jeddi Tamás földbirtokos székely testvérünk, aki hozzánk intézett nyílt soraiban így szól:

Sértés nélküli sok jó mondásért, becses lapját megrendelem egy fél évre. Tisztelettel:
Jeddi Tamás.

Jóleső megnyugvással vettük ez elismerő nyilatkozatot. Ebből és az ehhez hasonló buzdító sorokból, erőt merítünk a további küzdelemhez, melyet hazánk függetlensége, önállósága és szabadsága, székely nemzetünk boldogulása érdekében, egész életünkön át, tollal a kezünkben folytatni, meg nem szününk. Minél nagyobb lesz az a kör, melyben a „Székely-Udvarhely” szeretettel, megbecsüléssel találkozik, annál inkább erősödik hitünk, bizalmunk a székelység magasztos hivatásának betöltése iránt.

— **Szent Antal estély.** A helybeli Szent Antal Társaság ez évadban utolsó, tehát bezáró estélyét a róm. kath. főgimnázium nagytermében ma (vasárnap), április hó 3-án fogja megtartani a lapunkban már közölt gazdag és változatos műsorral. Az estély múlt vasárnapról a Székely Dalegylet nagyszabású hangversenyére való tekintetből maradt el, a melyért különben a Dalegylet részéről is elismeréssel adózunk a Társaság vezetőségének.

— **Tudja már azt,** hogy kész női kosztümök és kész aljak a legújabb divat szerint kaphatók és mérték szerint megrendelhetők Szenkovits János utódánál? Vegye igénybe, — mert olcsó és jó.

— **Meghívó.** Az udvarhelyvármegyei méhész-egyesület választmányának f. évi április hó 5-én délelőtt fél 12 órakor Székelyudvarhelyen a vármegyei ház kistermében tartandó rendes gyűlésére. Targysorozat: 1. Közgylés jkve és alapszabályok hitelesítése. 2. Az országos méhészeti felügyelő leiratának tárgyalása. 3. M. kir. földmivelésügyi miniszterium 165 sz. leiratának tárgyalása. 4. Taglétszám megállapítása. 5. Titkári bejelentések. 6. Indítványok. Székelyudvarhely, 1910. március hó 23. Az elnökség.

— **Képviselő választók összeírása.** Vármegyénkben az országgyűlési képviselő választók jövő 1911. évi névjegyzékének összeírása céljából a központi választmány intézkedett. Az egyes községekben megejtendő összeírás határnapjáról a helybeli szokás szerint nyer majd tájékoztatást a község. A választók összeírását eszközölkö küldöttségek az udvarhelyi járás területén 5 csoportba vannak beosztva. E szerint Zetelaka, a fenyédi, szentkirályi, szenttamási, farkasdi, bögzői, bikafalvi, dobói, árvátfalvi körjegyzőségek körébe eső községekben Biró Áron elnök, Hegyi Zsigmond és Ferenczy Lajos körjegyzők, mint tagok; Oroszhegy, Székelyvasság, farkaslaki, székelypálfalvai körjegyzői körökben Csomor Gábor elnök, Kádár Kálmán és Vass János körjegyzők; a kobátfalvi körjegyzői körben Ozsváth Áron elnök, Balázs János, Robonyi Adolf tagok; Korond, Parajd, Atyha és az alsósófalvi körjegyzői körben Szász Dénes elnök, Klór Vilmos és Kádár Gyula körjegyzők, mint tagokból áll az összeíró küldöttség. A homoródi kerületben a székelyderzsi, kányádi

homoródszentlászlói körjegyzői, körökben, Erked, Homoródbene községekben Sándor Gergely elnök, Benedek Ferenc, Koncz János körjegyzők, mint tagok; a székelydályai, kénosi, homoródszentpáli körj. és Homoróddaróc községben Gáspár Albert elnök, Barra Sándor, Bencze Gábor tagok; az oklándi, Homoródszentmártoni körj. Lövéte, Homoródmás és Székelyszombor községekben Barra Lajos elnök, Elekes Nándor és Péter József tagok; a vargyasi és bardóczi körj., valamint Felsőrákos községben Daniel Lajos elnök, Máthé János és Jakab Lajos körjegyző tagok; a kisbaconi körjegyzőségben Lőrincz Gyula elnök, Benedek Farkas, Ráduly János tagok a kiküldöttek A székelykereszturi járásban a siklódi körj. és Kőröspatak községben Gagyí Lajos elnök, Gálffy Ádám, Nagy Rudolf; a firtosmartonosi, rugonfalvi és siménfalvi körjegyzői körökben Jeddy Tamás elnök, Unger Tibor, Káli Albert tagok; a bözödi, székelyvécei, bordosi körj. Ádám Aladár elnök, Bálinth Mihály, Kecskés Izsák tagok; Székelykeresztur, a nagygalambfalvi, ujszékelyi és fiátfalvi körökben Jakabházy Gábor elnök, Biró Károly, Mihály Béla tagok; a szentabrahámi, székelyszterzsebeti, nagysolymosi körökben Vitályos Albert elnök, Gombos Gábor és Márton János tagok a kiküldöttek.

— **Megállapított,** hogy kiváló izlésű, remek kivitelű férfidivat áruk u. m. kalapok, nyakkendők, fehérneműk, divatos protok és cipők csakis Szenkovits János utóda férfidivat osztályában találhatók.

— **Budapesti Hirlap.** Főszerkesztő és laptulajdonos: Rákosi Jenő. Az ország legelterjedtebb és legtekintélyesebb politikai napilapja. Megjelenik naponta (hétfő kivételével) kora reggel. Előfizetési ára: egy évre 28 korona, félévre 14 korona, negyedévre 7 korona, egy hónapra 2.40 korona. — Egyes példány ára 10 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII. József-körút 5. szám. Minden ember tudja ebben az országban, hogy a Budapesti Hirlap egy politikai magatartásban, mint társadalmi, művészi, irodalmi és gazdasági törekvésében a nemzeti irányt követi és csak egy célt ismer és ez az, hogy erős hittel és lankadatlan buzgalommal szolgálja a magyar nemzeti érdeket. Ezért terjedt el a Budapesti Hirlap oly nagy mértékben a magyar komoly hazafias körökben és ezért mindenki, a ki lelkében és törekvésében ugyanama vágyakat érzi, mint a Budapesti Hirlap emberei: a Budapesti Hirlapból merít tudást és lelkesedést és a ki csak teheti, a Budapesti Hirlapot járhatja a házához. A Budapesti Hirlapot haszonnal forgatja kezében a családfió, az asszony és az ifjuság egyaránt. Közleményeit mindig a jó izlés és a becsületes hazafiság diktálja, értesülései mindig kimerítőek és szavahihetőek, tartalma válogatott és terjedelmes. Minden magyar embernek a figyelmébe ajánljuk a „Budapesti Hirlap”-ot.

— **A takarmány hatása a tejszir képződésére.** Elméletileg és gyakorlatilag egyaránt fontos kérdés az, vajjon a feletetett zsir milyen befolyást gyakorol a tejszir összetételére? Ezzel a kérdéssel az állatélettani és takarmányozási kísérleti állomás foglalkozott. Az összes kísérletezők szerint a takarmányhoz adott tisztaszir, vagy zsirban gazda takarmányok befolyást gyakorolnak a tejszir összetételére. Némely zsirdus takarmány igen lágy, más takarmány igen kemény vajot termel. Ha savanyu füvekből álló zöld takarmányt, későn kaszált szénát etetünk nagyobb mennyiségben, nehezen kenhető, ke-

mény faggyus vajot nyerünk. Lágy lesz a vaj, ha sok zab, vagy tengeri darát, buzakorpát, repce és napraforgó pogácsát etetünk. Az állomás idevágó kísérleteiből megállapítja, hogy a takarmány összetétele erős befolyást gyakorol a tejszir összetételére. A répaetetés fokozta a tejszir illó zsirsav tartalmát, éppen így hatott a burgonya is. A takarmányzsir kétségtelenül hat a tejszir összetételére, de az egyes takarmányok hatása ellensúlyozhatja egymást. Vagyis egészen eltérően összeállított adatok ugyanolyan, vagy alig eltérő összetételű tejszirt termelhetnek. Az állomás egy csak száraz takarmányokból kellőképpen összeállított takarmánnyal éppen olyan összetételű tejszirt termel, mint egy sok burgonyát tartalmazó és főképpen lucernából álló takarmánnyal.

— **Rendkívül** életrevaló, kipróbált modern intézményt ajánlunk tisztelt olvasóink szíves figyelmébe a Budapest VIII. Főherceg Sándor-utca 30-ik száma alatt fennálló Magyar Otthon penzióban. Évek óta általánosan kedvelt, pompásan bevált, családi szálló ez, ahol mérsékelt napi áron, (mindössze három koronáért is és fokozatosan feljebb) teljes ellátáshoz és lakáshoz, szépen butorozott külön berajratu szobákhoz lehet jutni. Vidékiek, akik rövidebb-hosszabb időt kívánnak a fővárosban tölteni, szórakozás, vagy üzleti ügyek intézése végett, a Magyar Otthon barátságos hajlékaiban nyugalmasan berendezkedhetnek. Csoportos jelentkezőknek, utazóknak, turistáknak, hivatalnokoknak és más hivatásuaknak még kivételesen kedvezmény jár ki. Iskolák vakációs, tanulmányi kirándulásai számára egyenesen megbeszélhetlen a Magyar Otthon! Vilamos világítás! Tükrös szekrények!

Legujabb.

A „Székely-Udvarhely” eredeti távirati értesítése.

Budapest, április 2.

Kossuth Ferenc az utóbbi napokban betegeskedett. Azonban állapota most javult.

Apponyi gróf terjedelmes nyílt levelet intézett jászberényi választóihoz. Ismérteti a volt nemzeti kormány működését és a válság okait, valamint a mostani kormány alkotmányellenes voltát. Kifejti a 48-as Kossuth-párt programját. Kitérítésre buzdítja a választó polgárokat. Apponyi Albert gróf vasárnap Hoitsy Pál 48-as Kossuth-párti alelnöknek Pápa városban tartandó beszámolóján nagy beszédet mond.

A brassói szövetkezett ellenzék vezérbizottsága, elnökévé ismét Dr. Zakariás Jánost választotta meg.

Khuen-Héderváry ma este Bécsbe utazik.

Méhészet.

Teendők kezdő méhészek számára.

Az ideai cél felette kedvező volt a méhekre nézve. Február hó 1-től husvétig állandóan kijártak a méhek, és olyan megrakodva jöttek haza virággal, hogy alig birták. Ezért sokan életükkel is fizettek, mert a nagy teherrel elfáradva, le szállottak a földre, a hol nagy számban örökre ott maradtak. E miatt a népesség nagy arányban apadt. Ez a veszteség azonban semmi aggodalmat nem okoz, mert a napról-napra kikelő fiasítás, a hiányt multhatlanul pótolja.

A tavaszi átvizsgálást kedvező időben el kell végezni, nehogy a család méz vagy anya hiányában megsemmisüljön. A méhes család fejlődésére az is hátrány, ha igen sok méz van a kaptárban s az anyának nincs hely a pete lerakására.

A tavaszi átvizsgálás igen egyszerű dolog, nem szükséges ahhoz nagy tudomány, sem pedig nagy időt nem vesz igénybe. Az egész dolog csak annyiból áll, hogy a kaptár ablakát levesszük, a kereteket kiszedjük mind addig, míg fiasítást találunk. Ha szép tömör, egyenletes, fedett fiasítás van, tovább úgy hagyjuk, sőt a fiasításos keretet ki sem vesszük. Ha a fiasításos keret mellett teljesen befedett, mézes keret találunk, a helyébe egy szép fiatal építményű keretet teszünk, hogy legyen az anyának hova petéit lerakja.

A kiszedett kereteket, ha üresek, mézes keretekkel pótoljuk, hogy erős családoknál a felső keretsorba (értendő a költő ürbe) 3—4 befedett mézes keret legyen, nehogy rossz idő beálltával a család mézhiányában elpusztuljon. Figyelmébe ajánlom kezdő méhészeknek, hogy ezen mivelet alatt kíváncsiságból nehogy kiszedjék a fiasításos kereteket vagy a fiasítás vagy az anya keresés dolgában s ott künn tartásák míg a fiasítás meghül, mert ez által nagy kárt okoznak. Olyan betegségek lesznek elődezője, a mely nem csak azt a méhest, hanem az egész községbeli méhészet veszélyezteti.

A vizsgálat alkalmával ha pupos, hepe-hupás szorványos fiasítást találunk, az ilyen törzs álynyás. Ha jó népes a törzs és termékeny anyával rendelkezünk, akkor még érdemes meganyásítani, de ezen mivelet csak úgy sikerül, ha az álynyát megsemmisítjük. A kaptárból az összes kereteket kiszedjük és 50 méternél távolabb helyen leseperjük. A méhek onnan felrepülve visszajönnek, míg az álynya nem talál lakására és elvész. Ha nem akarjuk anyásítani, vagy más családdal egyesíteni, engedjük magukra és a szomszéd családokhoz bekéredzenek. Magától érthető, hogy kaptárukat vagy eltávolítjuk, vagy ha többes, kijárójukat elzárjuk.

Az olyan törzs, melynél egyáltalán fiasítást nem találunk, ezt is vagy meganyásítjuk vagy gyengébb törzsszel egyesítjük. Anyátlan méhes családokat semmi körülmények között ne tartsunk, mert az ilyen törzsek a méhrablásnak előidézői.

A szalmakasokat is meg kell vizsgálni s a hol a mézhiány mutatkozik, azonnal pótolni kell. Gyakorlott méhész, ha a kaszt a kezébe veszi, azonnal megtudja állapítani a szükségletet, míg egy kezdő nehezebben. Igen könnyen tudomást lehet szerezni egy drót segítségével, a melyet a kas csucsán alól 8—16 cméterrel alább átszurunk, úgy hogy a lépeket ne élére hanem lapjára találja. Az átszurást alább kezdjük és fennebb átszurjuk. A kasba ha méz van, a drót mézes esz, ha pedig egész végig fel mindig szárazon marad a drót, akkor az etetést azonnal eszközölni szükséges. Ezen eljárással biztosan meg lehet győződni a méz mennyiségéről. A kaptárak és kasok aljának tisztaságáról se feledkezzünk meg, mert ez által nagy szolgálatot teszünk munkásaink.

Székelyszombor, 1910. márc. hóban.

Ambrus András
méhész.

Ne feledje el

hogy a hirdetések hasznára lesz.
 gondos átvilágítása annak valószínűleg
 Aki nálunk hirdet annak sikere van.
 A hirdetés szövegezésében szivesen segítünk; kívánatra kliséit is beszerzünk.
 Hirdetőinknél történeti megrendeléséinél a „Székely-Udvarhely”-e sziveskedjék hivatalozni

Kiadó lakások.

Bethlen utca 77 számú házban, szemben az állomással 2 lakás; Szombatfalván a Báthory-utca 4. számú házban emeleti és földszinti lakások f. évi április 24-től kiadók. Értekezni Dr. Solymossy Lajos fő-reáliskolai igazgatóval.

Képes levelezőlapok a legnagyobb választékban kaphatók Betegh Pál könyv-, papír-, és rajzszerekkereskedésében Székelyudvarhelyt, Kossuth-u. 31. sz.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

A mortizációs tisztviselői kölcsön ügyekben

díjmentes felvilágosítást nyújt az „O. m. I. ált. tisztviselő-egylet kolozsvári képviselősége”
KOLOZSVÁR
 Ferenc József-ut 7. a szám.
 Válaszbélyeg csatolandó.

Ügynökök

legmagasabb jutalék mellett magyarországi elsőrendű **ablakroletta** és **szalusiagyár** részére felvételnek. Olyanok, kik már ezen szakmában dolgoztak előnyben részesülnek.

Ajánlatok:

Friedman Károly
 butor- és redőnygyára, Pécs.

Czell Frigyes és Fiai

bortermelők és bornagykereskedők **Medgyes**.
 Legjobb beszerzési forrás természetadta valódi erdélyi hegyi borokban. Hordókban és palackokban. Kitűnő sajáttermés és vörös borok.

Sírkövek és lépcsők

mindenféle kivitelben a legszolidabb árak mellett kaphatók:
Imreh Márton
 kőfaragó és sírkőraktárosnál Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 52. szám alatt.

Unitáriusoknak

igen becses Konfirmációi Emlék a **Demeter Dénes** homoródkarácsonfalvi elkész által írt, az E. K. T. 280—902. sz. alatt elfogadott és ajánlott gazdag tartalmu, sok képpel megjelent 84 oldalas könyv. Füzve 40 f., kötve 60 fillér. Kapható Betegh Pál könyvkereskedésében Székelyudvarhelyt.

Ösödétől fogva szappannal tisztítjuk a ruhánesett foltot, szappannal tartjuk tisztán testünket, szappannal a legjobb szer a fog és szájmossa is. A modern orvosi tudomány legújabb tanítása szerint. Erthető tehát Sztraka Menthol fogszappanjának közkedveltsége, mely az iny nem marja, mégis erősen desinfectal, habja nem undorító, sőt ellenkezőleg tartósan üdítő hatása eljut a fogközők legrejtett ebb zugába is. E szappannak köszönhetjük, hogy kellemetlen szájszag, s fogak romlása nincs többé. Ára yógytárakban 1 K 3 drbt: 3 koronáért bérmentve küld Sztraka gyógyszerész Mohol. Kapható Solymossy János örökösét és Nagysolymossy Konez Ármin gyógyszerésztől Székelyudvarhelyt.

Szám: 1651—1910.

ARLEJRÉSI HIRDETMÉNY.

Székelyudvarhely város képviselő-testületének f. é. február hó 26-án megtartott redkivüli közgyűlésén hozott 16—1910. sz. határozata alapján Székelyudvarhely város tanácsa a katonai laktanya udvarán levő szekérszín toldalék épületének kiépítésére nyílt pályázatot hirdet. A szekérszín toldalék épületének kiépítésére a képviselőtestület 1800 korona hitelt engedélyezett.

Ezen munka foganat sítása céljából f. évi április hó 12-én d. e. 10 órára a városi tanács nagytérmeben zárt ajánlati versenytárgyalás lesz, mi célból a pályázni óhajtok felbivatnak, hogy fent nevezett munkát végrehajlásának elvállalására, az engedélyezett 1800 korona költség után számítható és a részletes feltételekben előírt 10 százalékbánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat f. é. április hó 12-én d. e. 10 óráig a városi tanácshoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a kitűzött határidőn túl érkező ajánlatok figyelembe vételni nem fognak. Utó ajánlatnak helye nincs.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a városi mérnöknel a hivatal s órák alatt megtekinthetők.

Székelyudvarhely rt. város tanácsa, 1910 április hó 2. an.

Bodó Ferenc városi mérnök
Gottárd János polgármester.

Bélyegzők

B megrendelésre mindenféle kivitelben bárhova a legpontosabban, gyári ár mellett szállíttatnak **Betegh Pál** könyv- és papírkereskedéséből Székelyudvarhelyt.

Nagy tavaszi szövet- és selyem-vasár.

Weiner Mátyas divatruházában,

Budapest, VI. k. Andrassy ut 3.
 Eladásra kerülnek:

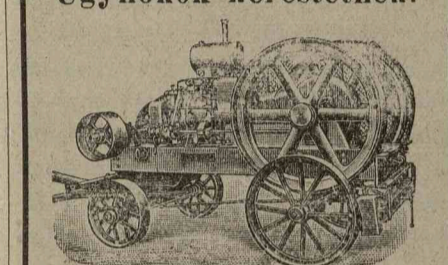
- 120 cm. széles Diagonál Cheviott 55, 68, 98 kr. és feljebb
- 120 cm. széles S-rje 55, 75 kr. és feljebb
- Kamgarn 120 cm. széles Tavaszi 98 kr. és feljebb
- Perkalin a legjobb angol kelmék 19, 24 és 35 krajcár
- Mosó daalim gyártmány 25, 32 és 42 krajcár
- Mosó daalim remek minták 32, 45, 55 és 75 krajcár
- Angol zefírek Selyem u ha vászon 39, 45, 55, 75 kr. és felj.
- Fehér áttört batiztok 24, 28, 35 k. és felj.
- Maderia és lég- 48, 55, 65, 75 és felj.
- hímzősek
- Mosó grenadin ujóonság 85 és 115. Pongis és Louisin selyem 58 és 68 kr. Taffota ruha selyem 65, 85, 95 és 115 kr.

Dupla sz. nyers mosó selyem 98 és 145 kr. Nagy választék francia és angol kosztüm kelmékben, csipkeszövetek, ruhadíszek, szalag, fátjol és mindennemű női pipere cikkekben

Mintákat vidékre szivesen küldök.

20 koronán felüli megrendeléseket bérmentve szállítok.

Ügynökök kerestetnek.



Eredeti „Christoph“!
 benzín szivógáz-motorok, lokomobilok és nyersolaj-motorok
 ma az első helyen állanaR.

A „CHRISTOPH“ név garancia. 75 éves kísérletek és tapasztalatok eredménye.

Kérjen árjegyzéket.
Dénes B. motorspecialista
 ..: cégtől ..:
 Budapest, V, Lipót-körut 15

Szőlősgazdák!



Homokos és kötött földön. Akiborait mindenkor jó áron és hamar akarja eladni, ültessen Delaware szőlőt szántóföldekre is, és ha a hiányzó tőkét ezzel pótolja, az ilyen vegyes bor oly finom lesz, hogy drágán és hamar elkel.

Ezt bizonyítjuk, kik már termeljük és bizonyítják a nagy borkereskedők, a kik 60—80 koronáért is megveszik hektóját, ha százezer hoidilyent teremne is. Permetezés nélkül a múlt évben is peronosporátó mentes nagy termést adott (holdanként 35 hektó).

Vesszőről árjegyzék ingyen és bérmentve. **NAGYGÁBOR** szőlőnagybirtokos Kóly Bihar-megye.

Posta, távirtda és távbeszélő áll. Levelezés magyar, román, horvát, szerb és német nyelven.

MINDENÜTT KAPHATÓ!
JOLJAR
 HA VALÓDI **PALMA KAUCSUK SAROK**
 VAN CIPŐJÉN DE **ROSSZUL JÁR**
 HANEMÜGYELA **VÉDJEGYRE**
 TESSÉK KIPRÓBÁLNI!
 PALMA KAUCSUK KÉZTARTÁS BUDAPEST, V. LEONÓD-UTCA 25. TEL. 108-04

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerésztől kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerésztára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Névjegyek meghívók, Eljegyzési és Esküvői valamint gyászjelentések, ugyszintén mindenféle könnynyomdai és könnykötői munkálatok izléses kivitelben, gyorsan és pontosan készülnek **Betegh Pál** villamos ízemre berendezett könyvnyomdátó és könnykötő-intézetében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt.

Videki megrendeléseket azonnal elintézz.

Az Ipar-Takarék- és Előlegezési Egylet Részvénytársaság
 segésvári pénzüntézet
 Engedélyez: Jelzálogkölcsonöket készpénzben

ház- és földbirtokra
 15—32 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb feltételek mellett.

Elfogad betéteket 4½ százalékos kamatozás mellett, — a kamatadót az intezet fizeti — és elvállal mindennemű bankügylet lebonyolítását.

Bővebb felvilágosítással készs. szolgál maga az intezet avagy **Karres Testvérek** az Első Székelykereszturi „Regina“ műmalom tulajdonosai mint képviselők. 3—3